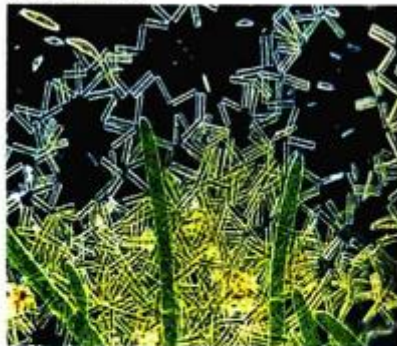

Evidencijski broj / Article ID: 8958561
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Naslovnica

ZNANSTVENICI BRANE JADRAN

**Senzacionalizam
pretvorio algu u
ubojicu?!**

Str. 28

ISTRAŽIVANJA ► Uspješan spoj hrvatskoga gospodarstva i znanosti u proučavanju

Senzacionalizam pretvorio ALGU CAULERPU U U

Ivan SMIRČIĆ

Prošlo je više od 18 godina otkako je brod »Baldo Kosić« dubrovačkog Instituta za more i priobalje uništen agresivnim bombardiranjem Dubrovnika u Domovinskom ratu, sredinom studenoga 1991. godine. Ovih dana Institut je dobio novi brod »Baldo Kosić 2«, koji će nastaviti istraživanja svog prethodnika. Novi brod izgrađen je u pulskom brodogradilištu Tehnomont, a za kuma je izabran ministar znanosti, obrazovanja i športa Dragan Primorac, koji je tijekom svečanog porinuća istaknuo da je taj brod spoj hrvatskoga gospodarstva i znanosti. Sredstvima Ministarstva znanosti i Instituta financiralo se gradnju broda vrijednog oko 8,5 milijuna kuna.

Čelični »Baldo Kosić 2« porinut je u more 10. ožujka u Puli. Dugačak je 15,75 i širok pet metara, na boku je visok 2,2 metra, a može ploviti najvećom brzinom od 10,5 čvorova na sat. Opremljen je najsuvremenijom navigacijskom opremom, a na krmenoj palubi je čelična sajla dovoljno duga za istraživanje najvećih dubina u južnom Jadranu (veće od 1200 metara). Kako kažu u dubrovačkom Institutu, »Baldo Kosić 2« poslužit će domaćim i stranim znanstvenicima za istraživanja obalnog i otvorenog mora u južnom Jadranu. Uz oceanografska ispitivanja (fizikalna, kemijska i biološka svojstva mora, primjerice temperatura, slanost, struje, hranjive tvari, bakterioplankton, fitoplankton, zooplankton), brodom će se moći istraživati u ribarskoj biologiji i ribarstvu, jer će biti opremljen kočama i mrežama.

Može primiti osmočlanu posadu, uključujući voditelja broda, a već bi za mjesec dana trebao odraditi prva terenska istraživanja u sklopu domaćih i stranih projekata. Direktor Instituta za more i priobalje prof. dr. Nenad Jasprica objašnjava da je južni Jadran složen ekosustav, još nedovoljno znanstveno istražen. Dobrim poznavanjem pojava i promjena u tom dijelu mora moći će se dosta pouzdano predvidjeti pojave u preostalom dijelu Jadrana. To je posebno važno danas kad se suočavamo s klimatskim promjenama, čije su posljedice već dokazane i u našem moru, tvrdi Jasprica. Ističe samo jednu od njih - ulazak novih vrsta, najčešće planktonske, flore i faune. Znanstvenici Instituta o tome su objavili nekoliko radova u prestižnim časopisima za morskou biologiju, a surađuju i u mnogim međunarodnim projektima.

Jasprica kaže da su posebno sretni, jer su brod za istraživanja dobili u godini kad Institut obilježava 60. obljetnicu utemeljenja. Institut je godinama djelovao prvotno kao Biološki zavod, a kasnije kao laboratorij splitskog Instituta za oceanografiju i ribarstvo. Pod nazivom Institut za more i priobalje (u sklopu kojeg su četiri laboratorija, akvarij i i Botanički vrt na otoku Lokrumu) ulazi

Novi istraživački brod »Baldo Kosić 2«

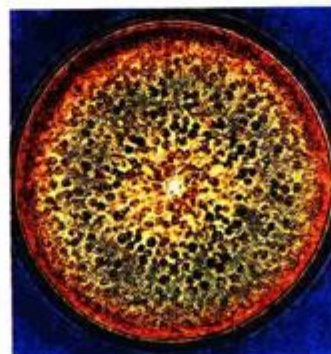
u sastav Sveučilišta u Dubrovniku 1. siječnja 2006. godine. Institut od svojih početaka surađuje s najvažnijim ustanovama za istraživanja Mediteranskog mora, kao što je napuljski Stazione zoologica Anton Dohrn, Observatoire oceanologique iz Villefranche-sur-Mer (južna Francuska) i tršćanski Stazione Marittima.

Odlukom Ministarstva znanosti, lani u prosincu, dubrovački je institut nagrađen zbog postignute izvrsnosti. U obrazloženju odluke navodi se da Institut vrlo uspješno pridonosi jačanju i promicanju ugleda hrvatske znanosti u domovini i svijetu. U sklopu međunarodnih projekata, surađuje sa znanstvenicima iz Italije, Velike Britanije, Izraela i SAD-a. U rujnu prošle godine bio je domaćin algološkog simpozija na kojem se okupilo više od 200 znanstvenika iz 41 zemlje. Tada je dogovorena suradnja sa sveučilištima u Poljskoj (Szczecin), Njemačkoj (Jena) i Italiji (Napulj) radi realizacije dvaju projekata u sklopu doktorske disertacije suradnice iz Instituta.

Posebnu pozornost na simpoziju pobudilo je izlaganje dubrovačkih i poljskih stručnjaka o mikroskopskim algama kremenjašicama što naseljavaju površinu invazivnih tropskih algi Caulerpa, koje se često, tvrde, senzacionalistički naziva algama ubojicama. Caulerpa se ne hrani drugim algama, ali se vrlo brzo razmnožava i nije ugrožena, jer nema prirodnog neprijatelja.

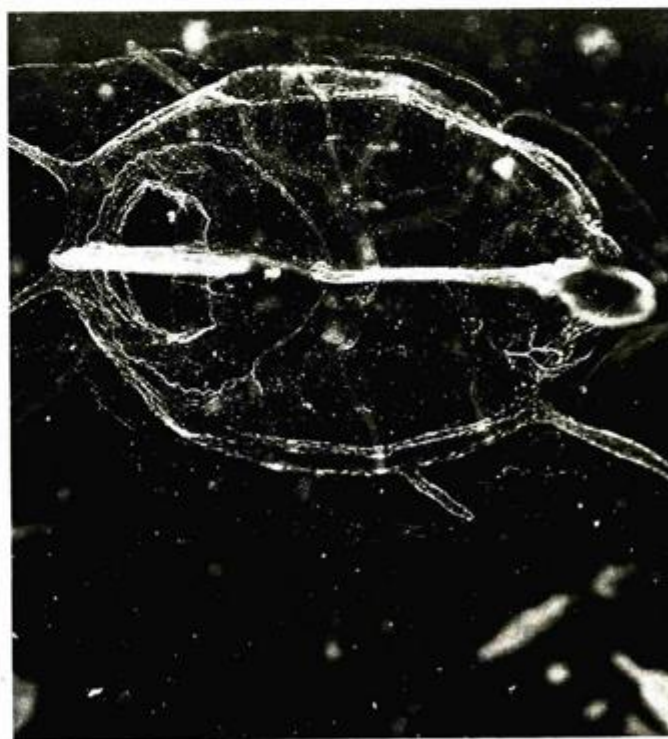
Nenad Jasprica

Planktonska alga

Šansa za hridinastog ježinca

Institut je uključen u projekt pokusnog uzgoja hridinastog ježinca, čiji će rezultati i tehnologija biti korisni poduzetnicima zainteresiranim za uzgoj tih bodljikaša, koji su cijenjeni i kao delikatesa. Projekt, u koji su uključeni talijanski, britanski i izraelski stručnjaci, financira se novcem iz Okvirnog programa 7 Europske unije.

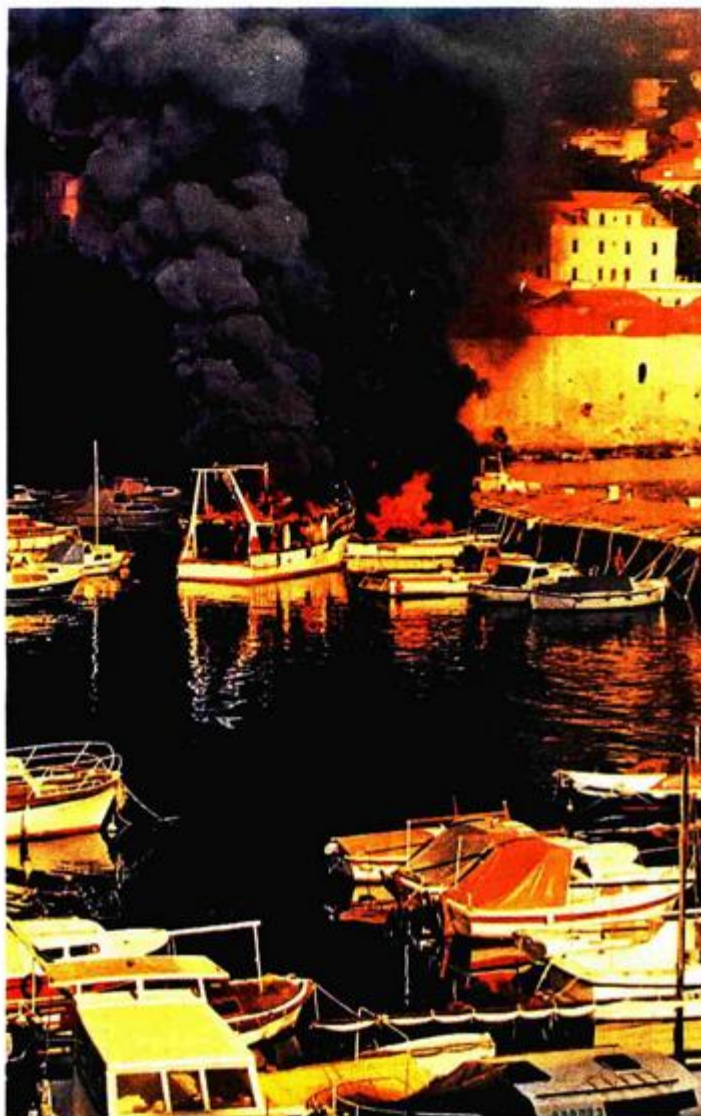

Vrsta zooplanktona prvi put zabilježena u Jadranu

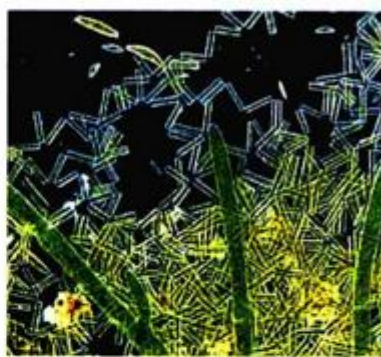
južnom Jadranskog mora

io tropsku JBOJICU

Brod »Baldo Kosić« pogođen granatom izgorio 1991.

► **Institut za more i priobalje u Dubrovniku, zahvaljujući novoizgrađenom brodu »Baldo Kosić 2«, moći će istraživati obalni dio i otvoreno more južnog Jadrana**

Planktonske alge kremenjašice lebde u moru

Revidiranje dosadašnjeg znanja

Za projekt »Struktura planktonskih populacija u trofičkom gradijentu u južnom Jadranu« predviđen je nastavak hrvatsko-irsko-nizozemske suradnje. Dosadašnji rezultati ukazuju na to da iste vrste u otvorenom moru i u jezerima nemaju istu genetsku strukturu te da su vrste iz Mljetskih jezera genetski bliže istoj vrsti u Crnome moru. Ti zatvoreni sustavi za koje je poznato vrijeme nastanka, odnosno doba kad su se napunili morskom vodom, omogućuju da se odredi brzina evolucije pojedinih zooplanktonskih organizama, čime bi se mogle revidirati dosadašnje spoznaje. Ti rezultati omogućuju objavljivanje radova u uglednim časopisima, kao što su *Nature* i *Science*. Lani mu je Ministarstvo znanosti odobrilo Institutu projekte »Biološko ekološke značajke nektonskih i bentonskih organizama u južnom Jadranu« te »Struktura planktonskih populacija u trofičkom gradijentu u južnom Jadranu«. U sklopu projekta »Biološko ekološke značajke nektonskih i bentonskih organizama u južnom Jadranu« uspostaviti će se pretpostavke za repopulaciju periske. U prvoj fazi predviđen je njezin kontrolirani uzgoj u Malostonskom zaljevu kako bi se povećao broj tih ugroženih i zaštićenih školjaka.